

Románia az első világháborúban

- 1914 – egyezmény Oroszországgal („barátságos semlegesség”): elismerik Románia jogát Erdélyre, a Bánságra és Bukovinára, cserébe a semlegességéért
- 1916 augusztus – Bukarestben Románia és Franciaország, Nagy-Britannia, Oroszország, Olaszország politikai és katonai egyezményt írnak alá, amelyben Románia háborúba való belépéseinek feltételeit szabályozzák:
 - Rom. kötelezte magát, hogy hadat üzenjen és megtámadja az OMMt (1916 aug. 14)
 - az Antant garantálta Rom. területi egységét és elismerte Rom. jogát, hogy elcsatolja az OMM román területeit
 - a békekonferencián Rom. a szövetségeseivel egyenjogú félként lesz kezelve
 - a szövetségesek támogatják a román hadsereget, élelmet és fegyvert szolgáltatnak neki
- az 1916-os év fontos csatái:
 - aug.: Turtucaia – román hadsereg legyőzése Mackensen által a déli fronton
 - szept.: Központi Hatalmak támadása a Kárpátok vonalán
 - okt.-nov.: Zsíl- és Olt-völgyi csaták
 - nov.: Neajlov-Argeş melletti harcok: a király, a parlament és a kormány Jászvásárra költözött, miközben a frontvonal Moldva déli részén megállapodott
 - dec.: a Közp. Hat. hadseregei elfoglalják Bukarestet, az ország területének 2/3 része katonai megszállás alá kerül
- az 1917-es hadműveletek:
 - tél: a román hadsereg újjászervezése francia segítséggel (Henri Berthelot tábornok vezette francia katonai küldöttség)
 - júl.-aug.: német támadás visszaverése orosz segítséggel (Mărăşti, Mărăşeşti, Oituz melletti csaták, Alexandru Averescu, Eremia Grigorescu és Constantin Cristescu tábornokok vezetésével)
 - a bolsevik forradalom győzelmének következtében Oroszország kilép az IVH-ból és 1918 március 3.án Brest-Litovsk-ban békét köt a Központi Hatalmakkal, melyben Romániának nehéz feltételeket írnak elő: Dobrudzsát Bulgáriához csatolják; OMM befolyása alá kerül a Kárpátok legnagyobb része; gazdaságilag Románia Németországnak van alárendelve, a román hadsereg leszerelése
- 1918 nyara – Antant katonai sikerei
- 1918 nov. 10 – Románia újra belép a háborúba az Antant oldalán
- 1918 nov. 11 – Németország aláírja a fegyverszüneti egyezményt az Antanttal → I VH vége
- Párizsi békekonferencia (1919-1920) – I.C.Brătianu fő célja az állam új határainak nemzetközi elismerése volt:
 - Saint-Germain – Ausztriával: Bukovina Romániával való egyesülésének jóváhagyása
 - Neuilly – Bulgáriával: Kadriláter (D Dobrudzsa) megszerzésének jóváhagyása
 - Kisebbségi szerződés: Románia egész lakossága, nemzetiségétől, nyelvtől, vallástól és fajtól függetlenül ugyanolyan állampolgári jogokat és szabadságokat élvez
 - Trianon – Magyarországgal: Rom. megkapja Erdélyt és a Bánságot
 - Párizs – Besszarábia egyesülésének elismerése

A két világháború közötti időszakban Románia külpolitikájának fő célja: az I VH után kirajzolódott határok megtartása

- 1919 – Rom. csatlakozik a Nemzetek Szövetségéhez (nemzetközi biztonság megőrzése)
- a román kormány célja a versailles-i rendszer betartása, ebben az értelemben különböző lépéseket tesz:
 - kollektív biztonságot támogatja (1924 – részt vesz a genovai protokollumon, amely a biztonság és fegyvermentesítés kapcsolatát tárgyalta)
 - regionális szövetségeket köt: 1921 – Kisantant; 1934 – Balkáni Egyezmény
- 1921 – első regionális szövetség: Kisantant (Rom., Csehszlovákia, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság), cél: biztonság betartása
- 1934 – Balkáni Egyezmény (Rom., Jugoszlávia, Görögország, Törökország), védelmi szövetség, cél: határok biztonsága, revizionizmus megelőzése DK Európában
- Rom. különböző szövetségi rendszerek kialakítását akarta:
 - 1926 – szerződés Franciaországgal (a románok a területi status-quo biztosítását javasolták, egy nem várt támadás esetén kölcsönös segítséget ígértek)
 - 1926 – Lengyelországgal (általános garancia bármilyen támadás ellen)

- 1926 – Olaszországgal – barátságos és együttműködési szerződés (kölsönös segítség, nem tartalmazott katonai előírásokat)

=> 1920-1930 között: a román kormányok intézkedései az ország új határainak sérthetlenségének biztosítására nem tudták enyhíteni Románia és a két revizionista állam, Magyarország és a Szovjetunió közötti nézeteltéréseket, és sikertelenül végződtek

Románia a második világháborúban

- 1938 szept. – München-i Szerződés: Németország elfoglalja Csehszlovákia szudéta vidékét → szövetségi rendszerek vége, Rom. nem tud közbelépni Csehszlovákia megsegítésére
- Rom. külpolitikai próbálkozása: Németországhoz való közeledés – 1939: gazdasági szerződés
- a nyugati hatalmak (Francia., Anglia) biztosítják Rom. támogatását egy támadás esetén
- 1939 aug. 23 – Ribbentrop-Molotov szerződés: Németo. és a Szovjetunió – érdekszférák felosztása
- 1939 szept.1 – II VH kitörése
- a NY európai katonai események következtében, Rom. aláírja Németországgal a Kőolaj Paktumot: Rom. nagy mennyiségű kőolajat szállít Berlinnek, cserébe fegyvereket kap
- 1940 jún. 26-27: Moszkva ultimátuma következtében Rom. elveszíti Besszarábiát, É Bukovinát és a Hertza vidéket
- 1940 aug. 30 – a második bécsi döntés értelmében É Erdély Magyarországhoz kerül
- 1940 szept. 7 – craiovai szerződés értelmében Románia elveszíti Bulgária javára D Dobrudzsát (Kadrilátert, Durostor és Caliacra megyékkel)
- az 1940-es területi veszteségek következményei:
 - az 1918-ban megvalósított politikai-diplomáciai rendszer felbomlása
 - II Károly király lemond fia, Mihály javára (1940 szept. 6)
 - Románia uralkodója Ion Antonescu (1940 szept. 4 – 1944 aug. 23)
- 1940 nov. 23 – Románia csatlakozik a Tengelyhatalmakhoz
- a román-német egyezmény 4 évig tartott és az egyetlen választási lehetőség volt Bukarest „háborús diplomáciájának”, hogy visszaszerezze az 1940-ben elveszített területeit
- a területek visszaszerzése után a románok folytatják a szovjetellenes háborút, emiatt Antonescut nem nézik jó szemmel, főleg a Don-kanyari és Sztálingrádnál elszenvedett vereségek után
- 1943 után, amikor kritikussá válik Németország szövetségeseinek helyzete, a bukaresti diplomácia intézkedni kezd, hogy Romániát kivonja az Szövetségesek elleni háborúból (jelentős szerepe volt ebben az értelemben Mihai Antonescu külügyminiszternek)
- Mihály király, aki a főbb politikai erők támogatását élvezi, eldönti Ion Antonescu letartóztatását (1944 aug. 23 , „királypuccs”) és az Egyesült Nemzetek Szövetségéhez való csatlakozást
- az esemény jelentősége: - a keleti front eseményeinek fontos lépése
 - Erdély felszabadításában és a Wehrmacht (német haderő) legyőzésésben
 - a magyarosági, csehszlovákiai és ausztriai csatákban
- a háború végén Rom. szovjet befolyási övezet alá kerül, miután a Vörös Hadsereg elfoglalja területét
- az 1947 februári párizsi békekonferencián a Gheorghe Tătărescu külügyminiszter által vezetett román delegáció nem veti fel Besszarábia problémáját
- 1947 febr. 10 – Románia aláírja a békeszerződést az Egyesült Nemzetek Szövetségével: Romániát nem ismerik el egyenlő hadviselő félként, hatalmas kártérítést kell fizessen a Szovjetuniónak.